

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . . . 8 korona.
 Fél évre . . . . . 4 " "
 Negyed évre . . . . . 2 " "
 Külföldre egész évre 12 " "
 Papok-, tanítók-, gazdasági egyetemi tagok-
 és közs. előjárónak egész évre 6 kor., a
 tanító-egyetemi tagoknak, közs. és körjegy-
 zőknek 5 kor.
 — Egy példány ára 16 fillér. —
 Megjelen hetenkint egyszer:
 vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZÖK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DÍJAK:
 Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
 szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdet-
 éseknek 100 szótól 8 fillér, többszöri köz-
 lésnél 4 fillérért közzétettek.
 Nyílt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér
 díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BETEGH PÁL könyvkereskedése,
 könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kos-
 suth-utca), hova minden e lapot érdeklő
 közlemények, előfizetések és hirdetések
 intézendők.
 — Kéziratok nem adatnak vissza. —

Az élődsi cigányok.

Az ugynevezett házi cigányoknak is sok mindent kellene szigorúan tudtára adni, de a falusi burdás cigányok életmódja éppen felette nagy súlytal nehezedik a közönségre. Nyáron át is keveset, vagy éppen semmit sem dolgozik a legnagyobb része. Szolgálatba nem áll, munkát nem vállal, faragni, öltöztetni nem megy és Oláhországba sem várandorol ki egy is, a míg a faluba lesz valakinek valamije. Telen-nyáron elindul néhány nyírág-seprővel a falukon végig. Sok esetben el sem adja, de azért tele tarisznyával tér haza, mely egy hétre elég a családjának s malacjának. Még egy hagymát, pityókát, vagy káposztát sem termeszt. Van a faluban s öt ki kell hogy tartsa.

A szegény sorsu székely kinlódik favágással, fahordással s egyéb, csakhogy koldulás nélkül élhessen. A cigány be megy hozzá s követeli, hogy ossza meg vele a keservesen szerzett utolsó falját is, mert addig nem megy ki a kapuján. Ünnepen csordáslag lépik meg az egyes házakat. Ezek megélnék minden tűnődés, minden munka és minden adófizetés nélkül. S hála fejében még magyarul sem tanulnak meg, hanem beszélnek oláhlul s öltözködnek oláhsan. Megélnék ezek az egyes háztájukán, éppen mint a verebek.

Ideje volna már, hogy legalább a falusi és megyei közgyűlés erre terjessze ki a figyelmét s a kész tartó sok naplopótól szabadítsa meg a különben is sokféle teher alatt nyögő közönséget. A szegényügygel szoros kapcsolatban áll ez a kérdés s mindenesetre fontosabb, mint sok egyéb modern haladás a pótdok és rovatok emelő rudján.

Ugy vélem, hogy ha főszolgabíró, vagy legalább körjegyző faluról-falura járva, maga eleibe rendelné az egész cigányságot, felolvasna előtök s meg is magyarázna nekik még a jelen től folyamán egy szigorú rendeletet, mely a házaló koldulást betiltja a jövő őszön kezdve, látszanak tehát mindnyájan munkához, különben étlen pusztulnak el a családjuktól — nagyot segítene a bajon.

De attól tartok, hogy ezt is félre tolja egyéb modern kérdés, mint a kis molnárok megrendszabályozását s marad ez is úgy, a mint van, pedig a munkás nép megérdemelné, hogy az

ilyen „legyektől“ valaki védje. Ezek ma sincsenek valóban megtelepedve, ma sem valódi polgárai e hazának, hanem élődsiek a munkás nép nyakán.

A cigány-kérdés egyuttal a tanítók gyűlése eleibe is tartoznék. Az északamerikai egyesült államok felette nagy gondot fordítanak a feketék és rézbőrűek nevelésére, hogy ellenség helyett hasznos polgárai legyenek az országnak. Itt a tanítók tanácskozásának is lenne tárgya. Kíváncsi vagyok, hogy vajon ki viszi tanácsterembe a kérdést. A nemzetségek érdekében figyelmet kérek az uraktól.

Restás Gyuri,

hét országot járó új paraszt, a maga és sógorai Tompi Adám, Barbát Simó, Hompi Tódor, Avram Nyikuláj, Kurki Juon és lövetei Gereben Máté nevében.

Mintaszéri lentermelést vármegyénkben. Ohajtandó volna, hogy vármegyénk Gazdasági Egyesülete, mint erre egyedül illetékes faktor, még a folyó év tavaszán mintaszéri lentermelési telepről gondoskodnék. Ez a központhoz közel fekvő helyen annál is inkább szükséges, mert az eredményhez képest gazdaközönségünknek biztos tájékoztatást nyújthatna. S ki lenne zárva az az esetlegesség, hogy egyik-másik téves tanokat hirdessen. Szóval gazdaközönségünk előtt történék a földnek helyes, szakszerű megművelése, a lenvetés s annak betakarítása, kezelése. Azt hisszük, szerény ohajtsunknak — mely több oldalról nyilvánult veleményt képvisel — a legközelebbi közgyűlésen hely adatik s megbeszélés tárgyát fogja képezni. A mintalentermelést egy arra alkalmas, lelkiismeretes gazdára kellene bízni, hogy költséget és fáradságot nem kímélve, az eredmény csakugyan mintaszéri lehessen. Az érdeklődőknek e helyen ismételnék, hogy minden hold területre 1 métermázsza (130 liter) és 100 négyzög ölre 8 liter (6 régi kupa) lenmag vetendő el.

Világnapló.

Befejezték az igazságügyi tárca költségvetését, mely különös vitára alkalmat nem adott. Most foly a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása, melynek egyik kimagasló szónoka Ugron Gábor volt. Kritika tárgyává tette a közös hadügyi kormányzatot, reámutatva, hogy a mai hadügyi szervezést és vezényszó mellett eljöhét az az idő, hogy delelőtt leteszi a közöshadsereg fegyverét a porosz élemt és delután már tovább kommandírozhatja német nyelven a porosz. Széll Kálmán erőlyesen válaszolt Ugron Gábor beszédére, szemére lobbantva, hogy Fejérvári elleni eszményes ellenzenve diktálta a vulkanikus beszédet. — Ugy látszik, köve hisz a török a balkáni békes hangulatban, mert híre jön, hogy a bolgár határon Üszkübtől Drámáig 50000 emberből álló hadsereget von össze, állítólag a török alattvalók oltalmazása céljából. Csehül állhat az igaz hívók szemely- és vagyonbiztonsága a balkánon, ha 50000 emberre van szükség, hogy megöltöztetve hazába ki — A trónörökösünk házassági nyilatkozata fel-tti tárgyalás nálunk már a feledés stadiumában van, míg Ausztriában csak e 1-én tárgyalta az e célból kiküldött bizottság. Ott is hódolatlejtés közzételt tudomásul vették. — A kínai békéttárgyalások eredmények látható, de véres jelét jelentik Pekingből, Waldersee német főgenerális által szándékolt katonai

expeditio híre megszeppentette a czopfos udvart s hamarjába két minisztert fejeztetett le beke áldozatul. Csahszin és Hszucsengju a szegények neve. E mellett a kínai még se akar leszerelni, mert Waldersee gróf által kiküldött földterítőt csapat megállapította, hogy Lung-Csüankuantól nyugotra a kínai fal közelében erős kínai csapat osztályok állanak. — Fel kell jegyezzük Perotti Gyula hírneves énekes elhunytát. Február hó 28-án halt el Milánóban. Hangjának paratlan ereje, csengése és fénye, egyformán ritka volt haláláig. A budapesti kir. operának több rendben és buzamosabb ideig volt tagja s fényes tehetségének jutalmául királyunk a Ferencz József rend lovageresztjével tüntette ki. Porosz volt és Poroszországban Üczsmundenben született 1841. márczius hó 13-án. Családi neve Prot volt s csak a 60-as években vette fel az olasz Perotti nevet. — Még egy megemlékezésre méltó halottunk van. Csernátony Lajos képviselő a politikai élet öreg remetéje meghalt márczius 4-én. Halála nagy részvétet keltett a szabadelvű pártban, melynek mindeideig tagja volt. Tiszta Kálmánnak volt benső meghitt barátja. Csernátony Kotozsvárt született 1823. augusztus hó 21-én. Szabadságharcunk leverése után ő is az autómával sujtottak között volt s miután külföldre menekült, itthon in contumaciam halálra ítélték. 1867-ben jött haza. — A szegény burok sorsa úgy látszik mégis csak az, hogy igába kell hajtsák fejüket. Egy brüsszeli, s így a londoniaknál megbízhatóbb távirat azt mondja, hogy Botha kapitulációja valószínű, mert serege nagyon züllött állapotban van s Botha a Pietersburgban tartott államtanács felhatalmazta a kapitulációra.

Kronikás.

Községi bikák.

Írta: Ugron Zoltán.

— márcz. 4.

Ezelőtt öt-hat évvel büszkén mutattunk reá vármegyénk községi bika-állományára, mint a legjobbra az egész országban, de legalább is az erdélyi vármegyékben.

Bizony jelenleg nincs így, mert a díjazásra hozottak alig ütötték meg a mértéket, de különösen a jelen székelykeresztúri bikavásáron vásároltak közül e vármegye községei majdnem a leggyengébb anyagot vették.

Argumentálhatnék avval is, hogy e vármegyében Sperkertől, Somogytól, kik a tenyésztésben elől állának, évek óta nem vettek, míg Nagy-Küküllővármegye igen sokat vett tőlük.

Magam is átlátom, hogy csak a jobb rendelkezés alatt álló anyag és a szomszédokkal való összehasonlításban van így, mert hisz tagadhatlan, hogy ha a tíz év előtti anyagot látnók szemünk előtt, bizonyos, hogy volna haladás, de ez nem elég, mert így kiesik a zászló a kezünkből, pedig most kezdenők hasznát látni, hogy elől jártunk.

Tényleg ma akár azt hozzam fel, hogy február hóban vásáron kívül 180 drb ökröt vit-

tek el Keresztur környékéből, akár azt, hogy a bögözi, bethfalvi, szentábrahádi, székelykeresztúri, boldogasszonyfalvi, fiátfalvi, ujszékelyi stb. kisgazdák tekintélyes mennyiségű tenyészbikát adtak el, mindez arra mutat, hogy e vidéknek meg vannak az előfeltételei úgy a klimában, mint takarmányban, de főképen a népek szarvasmarha-ápolás és gondozás körüli szakértelmében és fáradhatatlanságában, hogy ez ág kincses bányája legyen.

Mindamellét nem fogunk lépést tarthatni, ha jó tenyészanya beszerzésében visszamaradunk, mert bizony mégis ez lesz mindig a haladás előfeltétele.

Midőn e tényeket konstátálom, előmbé tolnak az akadályok, melyek a prima tenyészanyag beszerzésében gátolnak, másik felől gondolkozom a megoldáson is.

Akadály a szegénység, mely a szomszéd százas községeket nem akadályozza abban, hogy 400—600 frtos bikákat be ne szerezzenek könnyű szerrel, de nálunk is meg lehet találni a segítő eszközt, ha fáradsággal pótoljuk, a mihez ők könnyen jutnak.

Én következő rendszabályokat ajánlok:

1. Oly községben, hol két bikatartásra kötelez a tehén létszám, tartassék egy olcsóbb és egy drágább bika, de a ki utóbbit használja, fizessen a rendes tehénjárulékon és a szokásos egyéb czúlokra szedett díjon felül 50 krt.

2. Hol csak egy bika van, ott állapotjanak meg a gazdák abban, hogy a ki egy tenyészbikát elad, abból 5 frttal áldozzon a bikabeszerzési alapnak.

3. Kell keresni a módokat, hogy a gazdasági egylet útján a kormány tegye lehetővé, hogy az állami 20 százalék hozzájárulást keblileg fel emeljük 10—20 százalékkal.

Legbiztosabb mód volna azonban a tenyészkerületi törzskönyvet megcsinálni, mi nagy költséggel nem jár, de a bikabeszerzést a jelenleginél sokkal igazságosabb alapra helyezné és a mely a nagyméltóságú miniszter segélyezését leginkább biztosítaná, de evvel megoldanók az üsző-értékesítés kérdését is, mert hisz most is keresnek megbízható fajtából üszöket, de akkor elérnök rövid idő alatt, hogy egy kifejlett üsző ára nem maradna az ökré megett s nem kellene féltenünk, hogy a nyugoti marha divata át-töri ama gyöngülő gátakat, miket neki emelünk.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGZÁJA.

Segesvár . . . Schässburg.

— Tanulmány. —

(A „Székely-Udvarhely“ tárgzája.)
 „Hullatja levelet az idő vén fája,
 Terüite hatalmas rétegek alája;
 En az avart jártam: tűnődve megálltam:
 Egy régi levelet ezt írva találtam.“

Ez idő szerint actualis dolog a községek neveinek keletkezését nyomonzni.

Kik adtak nevet Segesvárnak; mikor keletkezett Segesdpataka neve, Segesd, Segösd községe, Schas, Schas... (villa, cast. Ses), Schesburg, Schässburg? Mintán erre direct történeti adatunk nincsen, a kutatót kiegészíti a magyar nyelv tanúsága.

Lássuk, mire oktat minket Segesvár etymonja? Ultrasilvania, Erdő-ely elfoglalása (ha eltekintünk Anonymusunk és a többi hazai krónikáink adataitól) 896. és 1002. közötti 106 év alatt mehetett vége, mert a legendák szerint, midőn 1002-ben Szent István (Schlizer A. L. daczára) ezt az anyaországhoz esatolta, le-vertén Tuhutum vezér unokájának II-ik Gyulának hadait... akkor már nemcsak Gyula-Fehérvár, hanem a magyar honfoglaló nemzetségek szállásai¹ (az okmányok „telveke“) már rég megvoltak!

Ilyen szállások láncolata volt itt a Nagy-Küküllő balparti részén, Hejjasfalvától kezdve egészen le Berethalomig és lejjebb is, a Bethlen-Apafiak őseinek birtoka, tovább a Tobiásiak szállásai következtek, azon alól Medgyesnél és Kapusnál: a székely „Meggyes-nem“ szállása, alább a Bolyaiaké, a comites de Hühalom, aztán

N-Selyken az Alárdiaké és végre anté portas Szeben előtt: a hirneves Vizaknai cometeké állott.

A Küküllőtől lemenvé az Ölt felé, az Árpádok korában ott találjuk a sok kisebb birtokon, de hason tekintélyű, mind nagyobb eredetű nemes urakat, a későbbi Gerebeket, u. m. a virázgó Henningek sarjait: Rétenen, Apoldon, Dályán... továbbá a Morgondaiakat, a Veresmarthiakat, mind megannyi hatalmas, tekintélyes nemzetséget... kik saját érdekükből szivesen bevették gyéren populált birtokaikra a Németalföldről jövő szegény bevándorlókat.

Ezek a hatalmas oligarchák eszközölték ki a százas községek, városok és nemzet részére a királyoktól azokat a páratlan szabadalmakat, miket nélkülök soha, de soha sem nyertek volna meg!

A Gerebek virázgási kora a XIII. és XIV-ik százra esik; a XV-ikben már hanyatlásnak indulnak és ma már legnagyobb részük kihalt. Ha nem lettek volna a királyföldi Gerebek, már a szászok bejövetele előtt urai azon földnek, melyen őket a XIV. és XV. században találjuk — gondolható-e, hogy egy-két század alatt a conservatív szászok között akkora birtokokat és pedig a legjobb helyeken megszerezhettek volna; — hihető-e, hogy a bírói tiszlet, jogot (gubiatust) a községben és a vízjogot (halast) és malom) a községtől mindenütt el-tulajdoníthatták volna?!

A szász incolatus a XII-ik száz derekán, 1141—1161. közötti években telepedik le részben a magyar genusok szállásaira, részben a nem occupált fundus regiusra; és mert a két Küküllő és az Ölt közötti területen ilyen lakatlan Királyföldje, Szabadja, feles számmal volt még — használta az 1224. Andreanum a „desertum“ szót a gyér, oláh lakosságu föld jelzésül.

A vármegyéket és székely-székeket a II. Géza flandriabeljei elől találták és a föld, melyen megteleped-

tek Fehérvármegye volt, mely Erdő-ely déli részét a Küküllőtől a Kárpátokig és Hátszegtől Brassóig magában foglalta.²

Midőn újabb jövevények a prov. cibiniensisen felül a két Küküllő mellékre és Segesvárra telepedtek... a magyarság már 250 év óta birta e földnek, a későbbi Segesvárszéknek nagyobb részét és ki hinné ma még, hogy ezen idő ala t a magyarok honfoglalása ilyen nyomokat ne hagyott, vert volna... hogy a szállások körüli gyepek (indagines), vizek, völgyek, erdők és bércezeknek nevet ne adott volna! „Non loca omnino deserta atque vacua initio obtinuerant (saxonis), sed condita utemque, et ab Ungris habitata ante“ — mondja Heldmann. 30.

És adott is, miként ezt az oklevéltárak publicitói igazolják, hogy mást ne említsék: a Segesdpataka, Segesdfalu és Segesdvára név is ilyen; a többiekről más alkalommal szólunk. De mit jelent a Segesd név?

A dunántúli részén, Somogyvármegye dél-nyugotján van két (al- és fel-) Segesd.

Az Árpádok korabeli oklevelekből látjuk, hogy Ceged, Ciggeddin (Szeged), Chege, Cheghe, Chegle, Chegeteleke, Chyka, Chygle, Chek, Cheka, Chewku (Wenzel: Árp. új okmt. I, V. köt. Hazai Okmt. III. köv. — Zimmermann Werner: Urkb. I. k. — Fejér: Cod. Patr. V. I. k. V. 2. köt. VII. 2. köt. Hazai Okmt. II. k. Krauz: M. Strig. II. k. Segusd, Seka, Syke, Scek, Seeku (Krauz: M. Stig. I. köt. Hazai Okmt. 165. — Krauz: u. o. 370. — Hazai Okmt. VI. köv. — Wenzel: Árp. új okmt. VI. k.) Zaykfen, Zeg, Zegned, Zek, Zeek, Zék, Zekul, Zyger, Zyk (Kubinyi: tört. emlékek I. k. — Krauz: Mon. Strig. II. k. I. k. Fejér: V₂, V₃ stb.)...

¹ Csakugy melleleg megemlítjük, hogy a provincia cibiniensis területén a XIV-ik százban keletkezett szászszékek megalkotása határozottan székely mintára vall... az all-derische Markgenossenschaft pedig csak fictio.

mindig vízvidékre, forgalmi vonalokra és kelők, gázlók tájára esik.³

Ezzel azonban a rokon fogalmak sora még korán sincs kimerítve.

Csak a Hazai Okmt. IV. k. 14. és köv. lapjain közzölt II. András 1233-iki határjáró oklevelét említtük fel, melyben a veszprémmegyei Seg (ma Bánd) mellett egy Cheke nevű malom, Sumszeg (nevü erdő, egy Zek és Vlucseg (Ölyves-Szeg) nevü birtokrészt említtetik a Veszprém felé vivő „nagy út“ körül és továbbá látjuk azt is, hogy a sege, csege és cege (vizrekesz, gázló, hid) képzetársítás útján határt is jelentett és a hol a helyrajzi viszonyok kelőkkel nem szolgálnak, ott egész biztosra vehetjük, hogy Seg, Zeek, Zeged, Ceg, Segesd, Segusd (Segösd) szócsaládba tartozó helynevek nagy része olyan területeket jelöl, hol régi határ vagy valami vámszedő hely emléke lappang.

Most már — anélkül, hogy tar fejünk betörnék miatta — kimondhatjuk: hogy Segesd, Segösd-pataka az Árpádok korabeli okleveli első foglalásu valamely nagyobb szállásnak képezte határát és ettől kapta a patak és a patak mellé épült falu a „Segesd“ nevet; ebből formálta a hült száju tlomand ajk: a Schast és Schäst és jött Honterus János, ki Chorographia Transylvaniája (1532.) által az Attilshöh közelében épült Segesdvárnak Sches-purg százasos nevet külföldön is forgalomba hozta és kapta azután 1784-ben újra fel II. József császár alatt az akkori germanizáló Bezirkerthum.

Volt tehát már 1161. előtt Segesdpataka és lett Segesvár magyar neve és használtott századok óta oklevelekben, krónikákban és törvényekkelben, ezért maradjon most is annak, mert az szent avitium!

² Ki a régi oklevelek olvasásában csak kevésbé is járta, az tudja: hogy a régi helyesírás csak lassan kezdett némi meg-állapodásra jutni. Anonymusnál az u többnyire ö-t, a z pedig mindig sz-et jelent, a cs-t nem c-vel, hanem s-el jelzi. Az 1:06—1210. közötti keletkezett Halotti Beszédben a cs-nek = s, c, sc; az sz-nek = s, sz, z és sc jegye van.

családai.

A változó idősorok nevezetesebb költői termékeinek keletkezésük sorrendjében való feltüntetése, illetőleg azoknak jellemzetesebb versek felolvasásával való megvilágítása. Politikai vonatkozásuk, alkalmosszerűségük; a közhangulatnak visszatükrözése.

A politikai viszonyok fonálának folytatása. II. Rákóczi Ferenc alakja. Neveltetése. Hivatottsága. XIV. Lajos francia királlyal való alkudozásai. Elfogatása, menekülése, felkelésének szervezése, fejedelemsé válsztatása. A Habsburg-dinasztia trónvesztésének való nyilvánítása 1707-ben. A felkelés ügyének hanyatlása; Rákóczi vereségei. Szatmári békekötés 1711-ben. Rákóczi bujdosása.

E kor költői alkotásai. Ezeknek történeti egymásutánban való felsorolása; egyiknek-másiknak felolvasása. E költemények színe, tárgya, czéltudatossága, korszerűsége. Rákóczi-nóta. — Összefoglalás.

Ma délután pont 2 órakor a polgári önképzőkör nagyteremben Molnár Károly főorvos. tanár fog igen érdekesnek ígérkező előadást tartani.

Szabó-iparosaink részére a kereskedelmiügyi miniszter szaktanárt küldött városunkba — Csontos Imre fővárosi műszabász személyében. Az előadások nagy érdeklődés mellett folynak a vármegyeház melléktermében. Annak idején az eredményről beszámolunk.

Különbefélék.

— **Miniszeri kiküldöttek városunkban** Daranyi Ignác dr földmívelésügyi miniszter újabban is fényes tanujelét adta székely népként meleg szeretetének. Tudvalévő, hogy 300 hold terület volt kikötve, mely esetben a lenbeváltó és kikészítő gyár még ez év folyamán létesíthető. Ezt a mennyiséget azonban részben azért, mert az egyes birtokosok összel elkészített, megmunkált földterülettel, sem tavasszal feltérhető megfelelő gyepvel nem rendelkeztek, másfelől pedig némelyek az eszme új volta miatt idegenkedtek — a jelen évben biztosítani nem sikerült. S bár csak 200 hold területtel rendelkezik vármegyénk iparfejlesztő bizottsága, mely Hollak Arthur ügybuzgó főispánunkkal élén mindent elkövetett a siker érdekében — nagylelkű földmívelésügyi miniszterünk mégis lehetővé teszi a lenbeváltó és kikészítő gyárnak Székely-Udvarhelyt márcz évben való felállítását. Remélvén, hogy a következő évben a szükséges mennyiség termelhető lesz. Folyó hó 15-én a délutáni vonattal a földmívelésügyi miniszter megbízásából Kazay miniszeri osztálytanácsos, Károlyy Reszó gazdasági intézeti tanár, Füredy Lajos szaktanár és maga a vállalkozó is városunkba érkeznek, hogy a lenbeváltó és kikészítő gyár ügyében vármegyénk iparfejlesztő bizottságával s az érdektel gazdaközönnyel a tárgyalásokat megkezdjék. Úgy a vármegyeyi Iparfejlesztő Bizottság, mint a városi részéről is felkérjük mindazokat, kik a nagyfontosságú és székely népként életében új korszakot megalapítani hivatott ügy iránt érdeklődnek, hogy a törvényhatósági tavasi rendes közgyűlést megelőző napon: **e hó 15-én délután 5 órakor** a vármegyeház dísztermében a miniszteri kiküldöttek részvételével tartandó értekezleten minél számosabban megjelenjenek. A termelőket s általában az egész székelységet érdeklő dolgokról lévén szó, hisszük, hogy vármegyénk minden egyes községéből képviselve lesz az érdelemiség, a kik aztán otthon hűségesen beszámolhatnak széles körben — a hallottakról. Székelyek! Közétek közvetlen vezetői! Jelenjünk meg és legyünk ott mindnyájan!

— **Távózó főhadnagy.** Hersényi Zsombor cs. és kir. főhadnagy, városunk társadalmanak igen kedvelt tagja a közös hadsereg kötelékéből néhány nap múlva távozik, hogy Nagy-Kaniszán mint m. kir. honvédfőhadnagy tovább szolgálja a hazát.

— **Márczius 15.** Polgártársak! A magyar nemzet e napon ünnepi üljá születésének évfordulóját. Kárpátoktól Adriáig nagy és szent emlékektől fennem fog dobogni minden magyar kebel. Leomlanak néhány órára az összes választfalak. Gondolatban, érzésben eggyé olvadnak a közös oltárhoz. Nemzeti lobogók lengjenek a háztetőkön! Öltönn külsőleg is ünnepi színt e lelkes kis város... A helybeli Székely Dalegyet mint a márczius 15-iki hazafias ünnepély állandó rendező bizottsága 1901. márczius 15-én a Polgári Önképzőkör nagyteremben nemzeti emlékünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány, előadja a helybeli első zenekar. 2. Erkel: „Hymnus”, előadja a Dalegyet. 3. Petőfi: Talpra magyar! szavalja Pálffy Aladár. 4. Huber: „Talpra magyar”, előadja a Dalegyet. 5. Alkalmi beszéd, tartja Embery Árpád főgym. tanár. 6. Voelckel: „Honfidal”, előadja a Dalegyet. 7. Lamperth: Márczius 15. Szavalja Lányi Rózsika k. a. 8. Egressy: „Szózat”, előadja a Dalegyet. 9. Induló, előadja az első zenekar. Kezdeté délután 3 órakor. A bemeneti díj tetszés szerinti. Az ünnepély kezdetét 3 ágyulövés jelzi. A befolyt összeg a kiadások levonása után nagybörzést az agyagfalvi réten felállítandó székely-emlékoszlop javára fordítatik. A város hazafias közönységét tisztelettel felszólítjuk, vegyen részt minél tömegesebben e nemzeti ünnepélyen. A székelyudvarhelyi Székely Dalegyet, mint a márcz. 15-iki ünnepélyt rendező-bizottság.

— **Hrobony Adolf** volt vasgyáros, Lántzky Sándorné megboldogult édesanyjának vasköböl összerakott, bányászati jelvényekkel ellátott postamentből kinövő, életnagyságnál nagyobb mellszobrát Hargita Nándor szobrász, a helybeli állami kö- és agyagipari szakiskola művész igazgatója remekül elkészítette s csak a napokban szállította Szentkeresztbányára. A valóban művészi alkotás, kik a megboldogultat ismerték, mindnyáját elragadta. De különösen a hálás gyermek: Lántzky Sándorné, Hrobony Gizella, tetszésének a művészhez intézett igen meleg hangu levelében adott kifejezést; őszintén gratulált a megörökített nagyszabású sikeréhez s kívánta, hogy még sok ilyen művészi alkotása legyen és ezekkel székely iparunkat legnagyobb nívóra emelje.

— **Választmányi ülés.** Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye egyházi értekezletének igazgatóválasztmányára márczius 12-én, kedden d. e. 9 órakor, a piactéri ref. paplakás tanácskozó helyiségében gyűlést tart, melyre a tagokat ezen az uton is meghívja az elnökség.

— **A m. kir. főreáliskola ifjusága** által f. hó 2-án a vármegyeház dísztermében Makai Emil „Tudós professor Hatvani” című verses vigjátékának színrehozásával tartott műkedvelői előadás a lehető legfényesebben sikerült. Az aránylag vége nagyterem talán még soha sem látott akkora emberáradatot, mint a mekkora es alkalommal benne nyüzögtek. Több ember talán nem is f. rhelett volna el. A feltűnően nagyszámú közönység mind fokozódó érdeklődéssel nézte végig a költői fordulatban gazdag, hangulatjeljes jeleneteiben változatos, gyönyörű nyelvezeten, fülbemászó rimeléssel megírt darabot. Az előadás bámulatosan egybevágó, ugy egészenben, mint egyes részleteiben kifogástalan volt, a miért a legmesszebb menő elismerés Fankovich Gyula tanárt illeti meg, a ki fáradsáttalan ügyszeretettel, finom izléssel és rendkívül ügyes inscenizációval buzgólkodott az előadás sikerén. E siker tényleg a legnagyobb vára-közösöket is, a melyek előre is fűződtek az előadáshoz, feltétlenül kielégítette. Emelte a hatást és a látványosság sikerét a stilszerű dekoratio, mely a nevezett tanár kiváló esztetikai érzéke és a kulisszák festése körül fáradozótt tanuló csejreter méltó buzgósága mellett tanuszkodik. Az egyes szereplők kivétel nélkül kitűnően állottak meg helyüket. Martini, Ferenczy, Havas, Keresztes, Gaibel minden tekintetben helyes fel-fogással, megkapó közvetlenséggel, meleg bensőséggel és ritka rutinallal alakították szerepüket; a legfinomabb nuanca is kidomborodott játékuiban. A női szerepek is jó kezekben voltak; Lántzky Alexa, Gidó Juliska és Baranyai Margit kisasszonyok voltak, e szereplők, a kik mind szép virágosokként tűntek fel. Az előadás után, mely 11 óráig tartott, táncz következett, mely reggel fel 7 óráig folyt a lehető legvígabb hangulatban. A tánczólo srög élénk és kedves kepet nyújtott. A bruttóbevétel 902 korona az anyagi siker is aranyban áll tehát a szép erkölcsi eredménnyel.

— **A sorozás** az udvarhelyi járás részéről befejezést nyert. Az oláhfalvi, oroszhegyi és szentkirályi körből előállott összesen 34; besoroztak ebből 28-at; A fenyédi, zetelaki és szentantalmas körből 130-ból 25-öt; a parajdi, alsófalvi és farszadi körből 170 közül 55-öt; a korondi, pálfalvi és farkaskői körből 162 közül 74-et; a felsőboldogasszonyfalvi, bögyösi és vágási körből pedig 116 hadköt-les közül 64-et soroztak be. Székely-Udvarhely város részéről összesen 51 állott elő; a városiakból 21-et és az idegenek közül 5-öt s így összesen 26-ot soroztak be.

— **4278.** Előre is kijelentjük, hogy nem lútri-szám ez a címűl vett szám, hanem egy „megróvási kaland” száma. Iratott pedig ez egy, a székelyfővárosból dátált Nemzeti Szemle nevű újság által az Ur 1901. évének februárius hónapja 17-ik napján, midőn is az illető szemle országos szemlélődési közben szemelt vett székely anyavárosunkra is. Elmondja a nevezett szemle, hogy „az ingenes iparos előadásokat január 13-án Solymossy Endre ev. ref. tanár folytatta a gépeknél a gazdasági életre való átalakító hatásáról szóló értekezéssel. Az előadást számos iparos polgár és az ipari szakiskola növendékei is meghallgatták. A „Sz-Udvarhely” e lap a növendékek részvételéről elismerését fejezi ki Hargita Sándor (Mi Nándor-t írunk. Szerk.) szakiskolai igazgatónak.” Eddig a „Szemle”-jéds — kivéve az S betűt — helyes. Azonban ezután a „Szemle” tanácsadó szerepét vesz fel s ez az, a mihez ő nem ért. Mert mit is mond csak a „Szemle”? Ezeket: „Nem akarunk vitát kezdeni (?) e kérdésről, csak arra figyelmeztetjük a rendezőket, hogy külföldön a kiskorukat egyszerűen nem boesátják be a felnöttek előadására, mert azt tapasztalták, hogy a felnöttek emiatt elszoktak maradni. Ha nem is rögtön, de idővel derogál nekik gyermekekkel ülni sort és ebben is van valami megfontolható való. (4278.)” Közönjük szépen a szives tanácsot!... A mi polgárságunk vagy sokkal műveltebb, vagy pedig jobban szereti gyermekét, hogysen „derogál”-na neki az előadást egész áhitattal hallgató gyermek, a ki nem ritkán, épen saját fia. Különben is egy héten egyszer egy óráig tart s elismeréssel mondhatjuk, hogy eddigi előadónk oly tömör és érdekesítő előadásokat produkáltak, melyek tartalma alatt senkinek sem jutott eszébe a tárgyon kívül egyébről is elméjéknél. Tehát a tanácsot ismételtlen megköszönjük szépen s mi jövőre is bátorodunk a magunk esze szerint gondolkodni — esetleg hazai minták elfogadásával.

— **Világított fiatal ember.** K. F. ur vármegyénk egyik jómódú polgára, rendelkezésünkre bocsátott több igen érdekes levelet, melyeket fiatal, K. Sandortól kapott, ennek tengeri utazásairól. K. Sándor ugyanis tengerészgépész és szolgálata alatt már majdnem az egész világon megfordult. Az ifjú 1892-ben 17 éves korában önként besoroztatta magát, még pedig, hogy hadkötelezettségének ideje alatt pályáját el ne idegenüljön lakatossegéd volt, sőt, hogy lehetőleg tükéletesbitse magát szakmájában, a haditengerészhöz, itt előismereti alapján és saját kérelmére beosztották a gép-átszít iskolába, melyet egy évi tanfolyam után, mint géplizedes hagyta el. 1893. őszén a „Greif” hajóra osztották be, melyen felejtethetlen emlékü Nagyasszonyunk, Erzsébet királyné

szokásos téli kirándulásai egyikét tette meg, meglátogatva Sziciliát, Algier, Gibraltárt, Madeirát, hol a hajó hat hetet töltött, visszatérteben pedig néhány spanyol kikötőt, a francia Rivierát, Nápolyt és Corfut. Ezen gyönyörű utazás után fiatal barátunk néhány évet részben Pólaban töltött, szorgalmasan foglalkozva gépészeti és elektrotechnikai tanulmányokkal, részben pedig több hajón is volt alkalmazva az Adriai tengeren s a görög és törökországi vizeken, különösen érdekesek Konstantinápolyból írt levelei, hol a „Sebenico” hajón egy egész telet töltött. 1897. elején K. Sándort, már mint gépmestersegédet a „Zrinyi” hajóra osztották be, mely 11 havi gyakorlati utazáson Dél-Amerika keleti s Afrika nyugati partjainak legérdekesebb kikötőit kereste fel egy évvel reá pedig már a keletázsiai vizekre indult „Erzsébet”-n jön talájk. Rendkívül érdekesek s vonzók ezen utjáról írt levelei, a indiai bagader-táncosnők, a fényes barnabőrű, csillogó fekete szemű maláj-nők, a testileg s erkölcsileg pisztos kinaiak, a mindig jövedvű japániak, a komoly angol üzlemberek színes képekben vonulnak el az olvasó szeméi előtt Gyönyörű ajándékok szerelteei részére persze nem maradtak el. K. Sándor jelenleg megint Pólaban van. Szülői szereték volna, ha a köteles szolgálati idejének letelle után hazatért volna és voltak kitalátás arra, hogy egy gyarban mint gépész, vagy egy más ipartelepen, mint művezető nyerjen alkalmazást, de 6 hiven megmaradt a tengerésznél, mely neki a lakatossegédnek oly szép pályát nyitott. Ez idő szerint már tőrszörmeisteri rangban van és most épen készül a gépvezetői vizgára s ha azt legközelebb leteszi, mint gépvezető, azaz főhadnagy i rangban álló (de a főhadnagynál magasabb fizetést húzó, t. i. 3400 K, azonkívül lakber és egyéb járulékok) tengerész-hivatalknok fog szabadságra hazajönni Szorgalmával nagyon megkedveltetvén magát feljebbvalóival, nyitva áll előtte az ut a magasabb rangfokozatokra is.

— **Iskolai ünnepély.** A székelyudvarhelyi állami ipari szakiskola ifjusági önképző köre folyó évi márczius hó 15-én délután 5 órakor az intézet nagy rajztermében a szabadság nagy napjának emlékeztetőre Hazafias ünnepélyt rendez, melyre a közönységet tisztelettel meghívja az ifjusági önképzőkör vezetősége. Az ünnepély műsora: 1. Hymus, éneklí az ifjusági dalárdá. 2. Talpra magyar! szavalja: József Jenő harmadik oszt. szakiskolai növendék. 3. Ünnepi beszéd, tartja: Spaller József tanár. 4. Tavasz elnütt Lányi Ernőföld, éneklí az ifjusági dalárda. 5. Visszapillantás 1848. márczius 15-ére, írta és felolvassa: Benkő Mihály harmadik oszt. szakiskolai növendék. 6. 1848. márczius 15. Petőfítől, szavalja: Konecz Imre negyedik oszt. szakiskolai növendék. 7. A szabad eszék befolyása az ipar fejlődésére, írta és felolvassa: Büchler Sándor harmadik oszt. szakiskolai növendék. 8. Szózat, éneklí az ifjusági dalár.

— **A főreáliskola ifjusága** is megünnepeli márczius 15-ét az intézet tornacsarnokában. Az ünnepély kezdete d. e. pont 10 órakor lesz.

— **Magbeszerzés.** Közösben a tavasz. Itt az idő, hogy a gazdálkodó és kertészkedő közönység a szükséges magvakat már beszeresse. De honnan? Vidéki közönységünk rendszeren az utazó maglázalókat szokta bevárni, kikől aztán régi, csiraképtelen magot vesz, vagy pedig olyant, melyből egészen más növény kel ki, mint a minőt várt. Így a káposztamagból rendszeren vadprece, sárgarépából vadmurok lesz, a legszébb és legkedveltebb virágok, u. m. viola, ősz rózsá stb. között alig akad egy-egy szébb példány, többnyire mind üresék, a takarmányrepmag többnyire akkor kezd csíránni, mikor a Mauthner-fele csillaggyűjő répmagból kikelt növény már kapa alá fejlődött ki. Mindezeket tekintetbe véve, csak jó szolgálatot vélnék tenni t. olvasóinknak, mikor figyelmeztet Mauthner Ödön budapesti udvari magkereskedő ezégre, mint általánosán elismert legmegbízhatóbb magbeszerzési forrásra felhívjuk és annak igénybevételét részünkről a legmelegebben ajánljuk, mert onnan feltétlenül csiraképes és olyan fajta magot kapnak, mint a minőt rendelnek.

— **Ipari hitelszövetkezet városunkban.** Szenterzsébeti Szakács Péter, a székely iparkamara agilis titkára e hó 1-en városunkban időzött, hogy egy alakítandó ipari hitelszövetkezetet a pályát megvesse. Szakács Zoltán polgármester elnökléével a városház tanácstermében értekezlet volt s azon iparosaink szép számban vettek részt. Szakács titkár a tole megköszöntök lelkésséssel ismertette az ipari hitelszövetkezet előnyeit, melyek első sorban volnaának hivatali iparosunkon segíteni s őket versenyképességre emelni. Polgártársaink teljes lelkesedéssel fogadták az eszmét s helyeslésekből arra lehetett következtetni, hogy ott nyomban meg is alakult az ipari hitelszövetkezet. Ezt azonban egy igen sajnós körülmény lehetetlené tette — legalább is egy időre. Az értekezleten jelen volt a helybeli községi Hitelszövetkezet elnöke és több igazgatósági tagja is. Ezeket Szakács titkár arra kérte, hogy a legközelebbi igazgatósági ülésükön vegyék napirendre és tárgyalják egy ipari hitelszövetkezetnek a községi hitelszövetkezet kebelében való megalakítását az ipari szakcsoporthal kibővítendőleg. Erre Szabeny Antal helybeli tímármester szólt fel. Sajnos körülményeket hozott nyilvánosságra. Kijelentette, hogy az eszmét magát helyes- és célravezetőnek tartja, de a helybeli hitelszövetkezet jelenlegi vezetőben bizalmát nem helyezheti, mert „azok nem tisztességes emberek; nem mérik az igazságot egyformán; részrehajlók”. Egyes konkrét esetekre hivatkozott és azokat nyomban tanukkal is igazolta. A nem várt nyilatkozatát a jelen levő szövetkezet elnök és igazgatósági tagok nem záfoálták meg, sőt azt meg sem kísérelték. A szövetkezeti eszme pedig oly fontos és a felvetett irány annyira életbevágó, hogy intézkedés nélkül az ügy nem maradhat. Vagy igaz van Szabeny Antal polgártársunknak és akkor férfias nyíltsággal kimondott szavaival közérdekelt szolgálat; vagy ha tévedett volna, akkor a szövetkezet igazgatósága saját, de különösen az intézmény reputációja érdekében szigorú vizsgálatot kell kérjen maga ellen s az érdekeltek és sérelmesek meghallgatása után: tisztázni kell az ügyet.

— **Közgyűlés.** A helybeli kerületi betegsegélyző pénztár ma d. e. 11 órakor tartja VIII. évi rendes közgyűlést az intézet helyiségében.

— **Nyilvános köszönet és nyugtázás.** Nagy-Küküllő vármegye főispánja, méltóságos Beldi László dr, vármegyénk gyűjtőbizottsága kezéhez, az Örökimádás-templom javára 40, azaz negyven koronát szeszkedett adni, melyet hálás köszönettel nyugtáz Sz-Udvarhelyt, márcz. hó. Hollakí Arthurné, b. elnök. Embery Árpád, titkár.

— **Bözödi körjegyzőnek** a napokban egyhangulag Kacsó Sándor ökleveles jegyzőt választották meg.

— **Elite-bál Parajdon.** Következő sorokat vettük és szóról szóra adjuk: A parajdi önkéntes tüzoltótestület ifj. László Domokos ö. t. főparancsnok elnökléte alatt ez évi február hó 23-án saját pénztára javára a Hutter-fele „nemzeti szálloda” pazar fényvel, hogy ne mondjuk demonstratív dekorált termeiben ugy erkölcsi, mint anyagi sikerében s minden ízében magyaros zamatú előkelő bált rendezett, melyen legnagyobb számban volt képviselve a vidék és helybeli közönység elitéje, ki is Dicső-Szentmárton híres cigányzenekara mellett melegedett neki a legtintensebb és mindvégig tartós jökedvnek, mely — mint egy tündér álomkép — csak a messze piruló hajnal ködében öltötte fel magára a némán uralgó esend nyugalmát, a mikor a mindvégig hangoztatott jelszó is, hogy „sohase halunk meg”, guynyos eszállással adta be a derekát. A tüzes szemek villogó, bódító fényén kívül nagyban emelték a bál pompáját azok a zöld mörte antike, duchesse eszkipével, hullámos crépe de chine, nehéz zsinor applikációval, fehér selyem, point d'esprit eszkipével, arany himzéssel, ezüstszürke atlaszruha eszkipediszszel stb. stb. ékített koszteumok, melyeknek piarját hiába keresed. Összes bevétel volt 204 K 8 f, kiadás 149 K 23 f, a testület pénztára javára elszámoltatott tiszta jövedelem 54 K 85 f. Felülüllettek: Stein Dávid 80 f, Györfly Gy. (Szováta), Eltéltő B. (Szováta), Moldován Ö., Zárug J. 40—40 f, Weber András 2 K, Damó Dénes 80 f, Pataky József (Sóvárád), Vas Domokos (Sóvárád) 40—40 f, Bene János (Sóvárád) 1 K, Kendoff I., Jánosi F. 20—20 f, Mánya György 3 K 20 f, Kenyeres L., Erdélyi F. 20—20 f, Ilyés Kálmán (Szováta) 1 K 40 f, Csizsér Zs., Balla J., Kakucs György 40—40 f, Mózes Leopold (Dicsőszentmárton) 1 K, Mózes Salamon (Felső-Sófalva), ifj. Flepsz József 40—40 f, Stein Izák 1 K, Paget O. 2 K, Ercese S., Grün G., Horovitz M. 40—40 f, Izrael D. (Korond) 20 f, Bálint G., N. N. 40—40 f, Göbel J., László D. 1—1 K, dr Demeter L. főszolgabíró 2 K és Zudor Árpád (Hódos) 5 K.

— **Közvényes és csuszos betegeknek** kitűnő eredménytel alkalmazták az orvosok a Zoltán-féle kenőcsöt, mert ez még oly betegeknek is, kik évek óta szenvednek, pár nap alatt tökéletes gyógyulást idéz elő. Kapható Zoltán Béla gyógytárában. Üvege 2 korona Zoltán Béla gyógytárában, Bpest V. Sétátér-u.

— **Emléket az agyagfalvi réten!** az agyagfalvi réten felállítandó székely emlék alap javára a lakoztak: Fazakas Dénes 368 sz. gyűjtő-ívén 5 K 66 fillér, Ilyés József honvédszázados 70 K, Nagy Elek 295 sz. gyűjtő-ívén 17 K, Fodor Antal 666 sz. gyűjtő-ívén 3 K 56 f, Csontos Aladár 1 K, Kis György 392 sz. gyűjtő-ívén 1 K; összesen 98 K 33 fillért. Ezt hozzáadva a már begyűjt 3450 K 14 fillérhez, az alap összege tesz 3518 K 47 fillért. Fogadják a nemes szűz adakozók hazafias adományukért a végrehajló-bizottság hílas köszönettel Sz-Udvarhelyt, 1901. márczius hó 9-én. Ferenczy János végrh. biz. pénztárnok.

— **Darócson** e hó 5-én este tüzeset volt. Három eszír egészen, egy pedig részben legett. A daróczi tűz oltónak a jánosfalviak derekas közreműködésével, sikerült a tűz tovább terjedését megakadályozni.

— **Elvi jelentőségű határozatok.** A m. kir. közig. bíróságnak 1899. évi 15324. sz. a határozata: „Közégi kötelekbe való felvétel tárgyában a község által beadott felebbezés helyegmentes.”

A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1899. évi 16355. sz. a határozata: „Az árvaszék által az ügygondnok terhére kiszabott pénzbírság ellen az ügygondnok részéről beadott felebbezés helyegkötéses.”

A m. kir. közig. bíróságnak 1899. évi 9101. sz. a határozata: „A községi előjáróság által tpdj. elrendegése iránt leadott kérvény helyegmentes.”

A m. kir. minisztertanács 1900. évi április 25-én hozott határozata: „Legeltetés okozott kár és becslesli kötség megfizetése iránt indított ügy elbírálása, ha az a büntetés mellözésével kérik; a bíróság hatáskörébe tartozik.”

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 1899. évi 97558. sz. határozata: „Míg a vizvezetési szolgálat jogos vagy jogtalan fenállásának kérdése bírói uton rendezést nem nyer, a közigazgatási hatóság feladata csak arra terjedhet ki, hogy a tényleges állapot védje s az önkényes változtatásokat meggátolja, eszt leg megtorolja.”

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 1900. évi 35749. sz. határozata: „Szekerzés és csapásolás megakadályozására létesített árok vízvezető képességük megszüntetése nem képez vízrendőri kihágást.”

Közgazdaság.

— **Lentermelésre** a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségéhez újabban a következő „Kötelező nyilatkozat”-ok érkeztek: a firtosváraljai unitárius eklézsia nevében Máté Lajos lelkes és András Mózes gondnok; Balázs István zombori birtokos 1—1 hold és Miklós Károly hodgyai birtokos 1200 □ öl A lapunk szerkesztőségéhez eddig bejelentett területek összege: **31 hold és 800 □ öl.**

— **A gazdasági egylet** évi közgyűlése kedlen, e hó 12-én d. u. 3 órakor lesz.

— **Gondos gazda.** Gyakran megtörténik, hogy tél utólján egyes helyeken a hó annyira megkérgesedik, hogy azt a nap melege nehezen olvashatja fel. Az idén ez sok helyen látható. Ilyenkor a hó alatt levő buza és rozsvetés megfűllik és elpusztul, mert a kemény hórétégen keresztül a földben kifejlődő meleg nem tud szabadulni. Érzékeny vesztés ez is a gazdára nézve. Most az ideje, hogy e károsodást tölnök telhetőleg kikerüljük. A gazda vegyen egy ásót vagy kapát kezébe, sétáljon ki a mezőre s az ilyen megkérgesedett hórétégen vajjon itt-amott egy-egy lyukat le a föld színeig. Ezek lesznek a szelőkészülekek, hol a meleg szépen elgözzög s a votés montve lesz. A hó is sokkal gyorsabban elolvad, mint másképen.

Apróhirdetések.

E rovatban minden szét 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közli a kiadóhivatal.

Fogorvos PERL JÓZSEF American Dentist Székely-Udvarhelyre érkezett és márczius 13-áig a Budapest-szállóban rendeli fog All. kitüntetelt

Jó és olcsó asztali és esomegeborok Székely-Udvar elyt Fenngegy Gyulánál kaphatók.

Bérlébe- v. eladó birtok. Székely-Udvarhely, a Csaszok tábora nevű dűllőben, a Ráduly Sándor lövőterei és Barra Lajos honvédszemlertől lakos tulajdonát képező 16 hold tagcsított birtok.

Kiadó lakás. Néhai Márton János ügyvéd hagyatékát képező a szombafalvi utcában levő közház 1901. évi április 24-től kezdve hosszabb időre is kiadó.

Azonnal eladó a néhai Márton János örökösök tulajdonában lévő 4 lakrészes emeletes faház készpénz fizetés mellett.

Pénzbeszedőnek ajánlunk esinos, fiatal és igen jó megjelenésű nő. A magyar és német nyelvet folyékonyan beszéli.

Calcium carbidot legelőnyösebben szállít a bosznai villamos művek magyarországi vezérképviseletje.

ELEKTRONIKUS KÖNYVE. Ingyenes gyódmód. Eddig gyógyíthatatlan betegségek is feltétlenül gyógyíthatók.

Szerkesztői üzenetek. Péter K. tanító Sz.-Óláhfalva. Szives bizalmát köszönjük.

BETEGHPÁL, felelős szerkesztő és kiadóhivatalos.

Hivatalos rész. Sz. 170-901. főispáni. Pályázati hirdetmény. Udvarhelyvármegye törvényhatóságának választás útján be-

Találki üzenetek. Sz. 3200-901. alisp. Udvarhely város rendőrfőkapitányának és valamennyi községi előjárósának.

Találki üzenetek. Sz. 21748-1900. alisp. Feihvas. A Parajdi Mozes udvarhelyvármegyei felsőségi tanácsa.

Fellegölt löp. Udvarhelyvárm. alispánjától. Sz. 3433-901. alisp. Udvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előjárósának.

Hirdetések. Sz. 665-1901. végreh.

Arverési hirdetmény. Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében

javára ifj. Biró V. András peteki lakos ellen 477 K 50 f s jár. erejéig 1900. évi november hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoghatl és 340 koronára becsült követelések ingóságok, u. m.: 70 véka zab, 6 szekér széna, 2 sertés, 9 malacz és 40 véka törökbuza nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járás-bírósig 1900. évi V. 378/2 számú végzése folytán 477 K 50 f tökéltétel, ennek 1897. évi április hó 18-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/2 százalékos váltó díj és eddig összesen 108 korona 57 fillérben bírósági már megállapított költségek erejéig Peteken alperesnél leendő eszközökre 1901. évi márczius hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoghatottnak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1901. évi febr. hó 20. napján.

Pollák Ignác, kir. bírósági végrehajtó.

210. szám. Folyó 1901. v. Árverési hirdetmény. A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó köz-

hírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járás-bírósigat V. 512-1901. p. számú végzése által a mátsfalvi hitelszövetkezetnek képviselve dr. Valentik Ferencz ügyvéd által mátsfalvi Miklós Albert és agyafalvi ifj. Istók Mihály és Istók János ellen 130 korona töké s járuléka iránti ügyben alpereseknél Mátsfalva és Agyafalva községben fellelő, összesen 827 K 40 fillérre becsült követelések javai, u. m.: Miklós Albertnél 2 db nagy bival 6 évesek, egyik borjúzó és még ennél 5 tétel alatti ingók. Istók Jánosnál két meddő tehén fehér és fekete szőrűek és még ennél 2-től 7 tétel alatti ingók Agyafalván délelőtti 9 órára. Mátsfalván délután 2 órára tűztetik ki az árverés alperesek hozánál 1901. április hó 12-én nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételéről azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezáltal felhívottnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnie vének, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azokat a végrehajtás folyamán nem gátolva, egyedül a vételár főszelegere fog-

nak utasítani. Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól. Sz.-Udvarhely, 1901. márczius hó 4-én

Biró Sándor s. k. kir. végrehajtó.

Sz. 2402-901. fszb.

Faeladási hirdetmény. Udvarhelyvármegyében a homoródkeménfalvi közbirtokosságnak tulajdonát képező erdőből 31,95 k. holdnak mintegy 752 köbméter vékonyabb, 3198 köbméter vastagabb tölgy műfa és 1561 köbméter tölgy tűzifa eladása végett a III-ik árverésre határidőül 1901. évi márczius 15-ike d. e. 10 órája tűztetik ki H-Keményfalva községhezához, a mikor a legtöbbet ígérőnek az erdő el fog adatni. Utóajánlat nem fogadtatik el.

Kikiáltási ár 59,397 korona, bánatpénzül ennek 10 százaléka teendő.

Az árverési feltételek a székelyudvarhelyi m. kir. járási erdőgondnokoknál megtekinthetők. Oklándon, 1901. febr. 26.

Benedek Imre, főszolgabíró.

Örök áron eladó udvarhelyi határon 45 hold tagosított birtok, vagy haszonbérbe kiadó.

Kossuth-utcában Simó János-féle vendéglő helyiség.

Kossuth-utcában 17 házhely mérnökileg felmért 2410 négyszögöl területtel részletfizetés mellett is.

Értekezni lehet Balázsy Sándor földbirtokossal, lakik: Abánfalván, u. p. Székely-Udvarhely.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölési alkalmazati készítmény, csúszlós és megfűlések ellen.

Szárazabb utazatok miatt bevásárlókörük mindig figyelemmel legyenek a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjelzésre.

Sz. l. k. 40 f. és 2 k. árban ugyiszólván minden gyógyszerüzletben kapható. Forgatár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, oszák. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

Nyomatott a kiadó- és lapkiadó Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhely, 1901.

A legjobb és legolcsóbb világítás! Acetylen világítás!

Van szerencsém a n. é. közönséget a „Perfecta” acetylenfejlesztő gépeimre felhívni.

Ezen gépek kizártnak minden versenyt e téren, kifogástalanul működnek, robbanás teljesen ki van zárva. E világítás felülmúlja intenzív fényével és olcsóságával fogva egy a villanyt, valamint a kőszénázt.

Berendezés-ket eszközök 120 koronától fellelő, melyért felelősséget vállalom. Készségvetéssel kívánatra szívesen szolgálók.

Tisztelettel: Riemer K. Gusztáv.

Önműködő Perfecta szabdalmozott gépek.

Figyelem! A híres MAUTHNER-FÉLE MAGVAK zacskóin rajt áll a MAUTHNER-NEV. A melyen nincs rajt, az nem MAUTHNERŐL való és ha mintolyant ajánlják, tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági és kertimagvak nem léteznek, mint a minőket!

27 év óta szállít MAUTHNER ÖDÖN es. és kir. udvari szállító magkereskedése BUDAPESTEN.

Elárulító: VI. Andrássy ut. 23. helyiségek: (A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

Sz. 1999-901. fszb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyeinek hmcordú járásához tartozó Daróc nagyközségben a községi orvosi állás halálközvetlen üresedésére jöven, erre cenzell pályázatot nyitok s felhívom azokat, kik ezen állást elvenni óhajtják, miszerint az 1873. évi I. t.-cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeket folyó évi márczius hó 29-ig hozzám adják be.

Javulandás: 1200 korona havi részletekben fizetve, fázisai és legeltetési jegy, melyly egy órára 1 fillér, napi látogatási díj 40. éjjeli 60 fillér.

H. Oklándon, 1901. február hó 18-án. Benedek Imre, főszolgabíró.

Férfi-szabó üzlet és készruha raktár megnyitása.

Tisztelettel értesítm a n. é. közönséget, hogy sok és nagy küzdelmek után sikerült üzletem bonyolult ügyeit elintéztem és üzletemet saját nevem alatt tovább folytatom.

Bátor vagyok t. megrendelőm és vevőim nagybecsű figyelmét Székely-Udvarhelyt a Kossuth-utcában (Budapest-szálloda mellett) újból megnyitott

férfiszabó üzletemre és készruha raktáromra

tisztelettel felkérni. Együttal arról is értesítm a n. é. közönséget, hogy elismert jó szövetekből raktáron nagyválasztékú

XXXXXXXXXX kész férfi- és fiuöltönyöket XXXXXXXXXXXX tartok s azok árait tetemesen leszállítottam, hogy a közeledő tavaszi időnyre szükségleteit nálam mindenké a legolcsóbban eszközözhessék. — Jelszavam a régi marad, elsőrendű finom szövetekből csinos és tartós ruhát kiszolgáltatni a legmérsékeltbb árak mellett.

A n. é. közönségnek irántam temsított szives pártfogásáért köszönetet mondva, kérem azzal jövőre is megajándékozni kegyeskedjek, miután vagyok és maradok kész szolgálattal: Ifj. Jakabos György, férfiszabó.

Hirdetmény.

A hodgyai ev. ref. egyház tulajdonát képező, 3 szobából, konyhából és kamarából álló faból épített és zsindeylezett papi lak folyó év márczius 24-én déli 12 órakor árve.

A vételárból 40 korona előre fizetendő. Egyéb feltételek a helyszínen tudhatók meg. Hodgya, 1901. márcz. 1.

László Sándor, gondnok.

A Balaton Halászati Részv.-Társ. Siófokon

szállít Siófokról különféle módon készült finoman

páczolt heringfajta halakat 4 literes hordókban, vagy bádog dobozban 2 koronáért. — Rollmops göngyölt heringet 2 korona 40 fillérért utánvéttel. Ot hordó vagy bádogdobozon felüli vételnél 10 százalékos engedmény. Továbbá:

fogast, kristály koesonyában 1/2 1. 2. 4. literes dobozban 1/30, 2/30, 3/30, 5/30 koronáért.

BGR. 1-2 éves homoki ó-bor. 22 krtól 34 krig. Ujbor 22 krtól 50 krig.

Szőlővessző. Fajtája: kitűnően bővített 11 jeles esemegő és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fél ftról felfelé. 2 éves gyökeres 12 ftról felfelé.

Nemes eperfa. 2-3-4-5 éves igen erős esemete 6 lab magasán ojtva 30 krtól 60 krig. Nagyban vételnél 10-50 százalékos engedmény.

Birs és Lapsonya. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajtában. Vannak rendelém, kik ezer számmal vették, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növény 2-3-4-5 éves fák drága 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Spanyol meggy. Pándi vagy Kőrösi meggy. Gyümölcsre legalkalmasabb, 2-3-4-5 éves fák drága 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Diófa. Könnyű törött, 2-3-4-5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél 10-50% engedmény.

Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körté, alma, szilva, őszai és kajsziabarsz, esemegő, meggy, szelid esztenye, lapsonya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ár 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény.

Kiselejtezett citrom 2-3-4-5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.

Mindenféle vadoncz 1000-585 forinttól 19 forintig. 1000-350 ftról 12 ftrig. Végtelen nagy létszét.

Akác 1-2 éves 1000-350 ftról 12 ftrig. Végtelen nagy létszét.

Sövénykészítésre glejtisea (lepényfa, Krisztus koronája), 1-2 éves, 1000 e 585 forinttól 20 forintig.

Sövénykészítésre maclura auranti a 1000-e 585 forinttól 20 forintig.

Kerti eszköz. Horoló szőlő ültető vas, kerti fűrés, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jelfa, ojtókés igen olcsó áron és kitűnő anyagból. keresteknek s ezek 5-10-20-30 százalékos engedményen tul 6 heti, esetleg 4-6 havi hitelt is kapnak. Ár- és névjegyzéket küld: UNGHVÁRY LÁSZLÓ Cseglédöröl.

Sz. 1999-901. fszb.

Férfi-szabó üzlet és készruha raktár

tisztelettel felkérni. Együttal arról is értesítm a n. é. közönséget, hogy elismert jó szövetekből raktáron nagyválasztékú

XXXXXXXXXX kész férfi- és fiuöltönyöket XXXXXXXXXXXX tartok s azok árait tetemesen leszállítottam, hogy a közeledő tavaszi időnyre szükségleteit nálam mindenké a legolcsóbban eszközözhessék. — Jelszavam a régi marad, elsőrendű finom szövetekből csinos és tartós ruhát kiszolgáltatni a legmérsékeltbb árak mellett.

A n. é. közönségnek irántam temsított szives pártfogásáért köszönetet mondva, kérem azzal jövőre is megajándékozni kegyeskedjek, miután vagyok és maradok kész szolgálattal: Ifj. Jakabos György, férfiszabó.

Sz. 1999-901. fszb.

ELŐFIZETÉ

Égész évre . . . Fél évre . . . Negyed évre . . . Külföldre egész évre . . . Papok, tanítók, gazdák és közs. előjárókna tanító-egylet tagjainak zóknek — Egy példány Megjelen hetente Széke

Széke

(-s.) Kö

egy nehányra hely népünk bukásának sok, melyeknek csüggedéssel, kik a nép baj csüggedő elve hitét, bizodaljunk meg hál elégséges arra radikális gyogy

Egy jó

ismervén a

előbb is adjo

felgyógyulá

szóval adja

beteg bizik o

ban, az sokk

felgyógyul. Sz

nek gyógyítá

várni, hogy o

szén termész

székelynek, l

csak a legvé

hát még a ta

joknál?! Ker

teget, kulass

rettennek v

az orvosok n

nép közt éln

len szemlélt

tanítók. Az o

szép és maga

terhes és fá

vezni fogják

hazajuknak, szentegyházul hasznavehető Fő az: v is g á n a k ! Me kodást, a fér felfejteni, ho legtöbb cziv Megértelmi ve embertársak az értelmi és lan külső jel löleges czaf hóbert, az ü Uton-utfélen bizony nagyv hetellen erej ben való m ben, a felebb lan vallássos Mindezt mekkorban n nak hivatal velők. A né hogy tudom társadalomn gesebb alap neveljen há szerető, józ kevés igen félre értess adni; csak ohajtásunk, tudományok nem a gyak más dolog: korlatilag ér egyének és gasra emelt mily mélyen lása. Külön valamely kü látózni vág loiket, hogy